

Y Pwyllgor Iechyd, Gofal Cymdeithasol a Chwaraeon - Dydd Mercher, 20 Ionawr 2021

Y Dirprwy Weinidog Diwylliant, Chwaraeon a Thwristiaeth

Memorandwm ar Gynigion y Gyllideb Ddrafft Chwaraeon ar gyfer 2021-22

1.0 Cyflwyniad

Mae'r papur hwn yn rhoi gwybodaeth i'r Pwyllgor am fy nghynlluniau gwario ar gyfer chwaraeon yn fy mhortffolio. Mae'r cynlluniau'n cael eu gosod yn y Gyllideb ddrafft ar gyfer 2021-22 a gyhoeddwyd ar 21 Rhagfyr. Mae hefyd yn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf am feysydd sydd o ddiddordeb penodol i'r Pwyllgor.

Mae'r sector wedi wynebu heriau sylweddol o ganlyniad i'r pandemig eleni, ond yn wyneb adfyd, mae wedi cydweithio ac wedi gweithio'n gydlynus i helpu pobl i gynnal eu lefelau llesiant pan roedd yr amgylchiadau'n caniatáu hynny. Dros y deng mis diwethaf, rydym wedi ceisio cael cydbwysedd rhwng pwysigrwydd chwaraeon ac ymarfer corff i lesiant meddyliol a chorfforol pobl a'r angen i gadw pobl yn ddiogel a diogelu'r GIG. Rydym hefyd wedi canolbwyntio llawer o'n sylw a'n buddsoddiad ar ddiogelu'r sector, a'i helpu i baratoi ar gyfer dychwelyd at chwaraeon ac ymarfer corff wrth i'r rheolau cenedlaethol gael eu llacio. I lawer o bobl ledled Cymru, mae chwaraeon ac ymarfer corff wedi bod yn ddihangfa o heriau eu bywyd bob dydd yn ystod y pandemig. I lawer o bobl eraill, nid ydynt wedi gallu dod o hyd i'r amser na'r cyfle i fod yn gorfforol egniol, ac wrth inni ddod dros yr argyfwng iechyd cyhoeddus hwn, mae'n hanfodol ein bod yn parhau i gefnogi'r sector i gefnogi pobl i gynnal neu i wella eu llesiant corfforol a meddyliol.

Er bod camau'n cael eu cymryd gyda brechlynnau a'n bod yn mentro gobeithio y bydd rhyw fath o normalrwydd yn dychwelyd i'r sector ymhen amser, mae llawer iawn o ansicrwydd o hyd a bydd angen i'n cynlluniau fod yn hyblyg a gallu esblygu mewn amgylchiadau sy'n datblygu'n gyflym. Er bod yr adferiad yn allweddol, mae arnom eisiau sicrhau ein bod yn cyflawni blaenoriaethau ehangach Llywodraeth Cymru fel newid hinsawdd, lleihau tlodi ac anghydraddoldeb, gwella sgiliau a chreu swyddi.

Mae chwaraeon yn rhan annatod o hunaniaeth ein cenedl. Mae'n dod â'n cymunedau at ei gilydd ac yn rhoi sgiliau trosglwyddadwy i bobl wella eu dysgu a dod o hyd i swydd neu yrfa. Drwy'r miloedd o weithgareddau ledled Cymru, mae chwaraeon hefyd yn cefnogi twf cymunedau Cymraeg eu hiaith drwy ddarparu cyfleoedd i bobl ddefnyddio'r Gymraeg bob dydd fel iaith fyw a modern.

Rhaid i'r sector chwaraeon oroesi'r argyfwng hwn a rhaid inni gynllunio er mwyn i'n cymunedau, ein clybiau a'n cyfleusterau allu dychwelyd yn gadarnhaol ac edrych tua'r dyfodol gyda gobaith. Mae arnom hefyd eisiau sicrhau ein bod yn gallu diogelu'r sector a'i baratoi ar gyfer unrhyw oblygiadau heriol a ddaw drwy ymadael â'r UE ond gan ei gefnogi i fanteisio i'r eithaf ar y cyfleoedd a'r heriau cadarnhaol ar yr un pryd. Mae'n bwysig nad yw'r sector yn agored i niwed a'i fod wedi'i arfogi i symud ymlaen ar ôl y pandemig ac ar ôl Brexit.

Rwyf yn hyderus y gall chwaraeon gefnogi'r genedl i gael ei chefn ati'n gadarnhaol ar ôl y cyfnod heriol rydym wedi bod drwyddo. Mae'n hanfodol i wella ein synnwyr o hunaniaeth, eu llesiant corfforol a meddyliol, ac i sicrhau adferiad economaidd sector sy'n ychwanegu gwerth at ein hiechyd a'n hapusrwydd ac sy'n rhoi ystyr i'n bywydau i gyd.

Bydd y cynlluniau gwario ar gyfer chwaraeon yn golygu bod Llywodraeth Cymru yn gallu parhau i fuddsoddi, drwy ei phartner cyflenwi, Chwaraeon Cymru, yn y bobl ac yn y lleoedd i ddarparu cyfleoedd cynhwysol a chyfartal i bobl arwain bywydau iach ac egnïol, ac i wireddu eu potensial mewn chwaraeon.

Bydd yr Is-adran Diwylliant a Chwaraeon, gan weithio gyda Chwaraeon Cymru, yn parhau i gefnogi ac i hyrwyddo'r cyfraniad pwysig mae chwaraeon a hamdden yn ei wneud i Gymru. Bydd ein camau gweithredu a'n buddsoddiadau'n meithrin diwylliant ac amgylchedd lle mae chwaraeon yn cyfrannu'n helaeth at greu poblogaeth iach ac egnïol ac yn un sy'n canfod ac yn meithrin doniau chwaraeon, lle bynnag y bônt yng Nghymru, i'w potensial llawn.

Bydd yr Is-adran Diwylliant a Chwaraeon hefyd yn parhau i gefnogi'r gwaith o gyflawni Cynllun Cyflenwi Pwysau Iach: Cymru Iach, y cydweithrediad sy'n arwain y gwaith o gyflenwi'r Gronfa Iach ac Egnïol, a Chynllun Nofio am Ddim y Lluoedd Arfog ledled Cymru.

2.0 Crynodeb o'r Newidiadau i'r Gyllideb

Mae Cyllideb Ddrafft 2021-22 yn darparu cynllun blwyddyn ar gyfer buddsoddiad refeniw a chyfalaf. Nid yw cyllidebau'r dyfodol wedi'u cadarnhau eto felly ni ellir darparu dyraniadau dangosol ar gyfer 2022-23. Bydd y ddarpariaeth ar gyfer chwaraeon a gweithgarwch corfforol yn y dyfodol yn cael ei hystyried yng nghydestun blaenoriaethau Llywodraeth Cymru a'r gyllideb sydd ar gael ar gyfer y portffolio Iechyd Meddwl, Llesiant a'r Gymraeg.

2.1 Adnoddau

Mae trosolwg o'r newidiadau i'r gyllideb adnoddau rhwng 2020-21 a 2021-22 yn cael ei grynhoi yn **Nhabl 1** fel a ganlyn:

TABL 1: Trosolwg o'r Gyllideb Adnoddau					
Cam Gweithredu: Chwaraeon a Gweithgarwch Corfforol	Cyllideb Atodol Gyntaf 2020-21 £'000	Ail Gyllideb Atodol 2020-21 £'000	Cyllideb Derfynol 2020-21 £'000	Newid £'000	2021-22 Cyllideb Ddrafft Cynlluniau Newydd £'000
Chwaraeon Cymru	22,567	35,067	22,567	(150)	22,417
Cymorth i Chwaraeon	0	0	157	(157)	0
CYFANSWM YR ADNODDAU	22,567	35,067	22,724	(307)	22,417
AME Darpariaeth Pensiwn Chwaraeon Cymru	0	0	0	2,000	2,000
CYFANSWM AME	0	0	0	2,000	2,000

Yn 2021-22, mae cymorth grant Chwaraeon Cymru wedi cael ei gynnal ac mae'n adlewyrchu'r ad-daliad o £150k ar gyfer cyllid Buddsoddi i Arbed. Yn 2019-20, darparwyd £450k ar gyfer y Cynllun Gadael Swydd yn Gynnar o Wirfodd i'w ad-dalu dros dair blynedd gan ddechrau yn 2020-21. Nodir y bydd yr ad-daliad cyntaf yn cael ei ddangos yn y Drydedd Gyllideb Atodol. Mae'r dyraniad hefyd yn cynnwys darpariaeth heb fod yn arian o £779k ar gyfer dibrisiant.

Yn y Gyllideb Atodol Gyntaf, cafodd y gyllideb Cymorth i Chwaraeon sef £157k ei chyfuno yn y Llinell Wariant yn y Gyllideb (BEL) Cymorth i Ddiwylliant a Chwaraeon Lleol i gysoni'r cyllidebau sy'n cyflawni ar draws y portffolio, gan gynnal BELs ar wahân ar gyfer y cyrff a noddir a sefydliadau partner. Yn 2020-21, mae'r gyllideb Diwylliant a Chwaraeon Lleol yn £2.817m ac mae ar gael i ymateb i'r blaenoriaethau cyflawni ar gyfer y sector. Mae cynllun 2021-22 yn cynnwys darpariaeth ar gyfer ymrwymadau presennol fel Cynllun Nofio am Ddim y Lluoedd Arfog, sy'n cael ei ddarparu gan awdurdodau lleol, a'r Gemau Trefol, a oedd i fod i gael eu cynnal yn 2020 gan yr Urdd ond bu'n rhaid eu gohirio oherwydd Covid-19.

Yn Ail Gyllideb Atodol 2020-21 mae dyraniad ar gyfer <https://llyw.cymru/pecyn-cyllid-gwerth-14-miliwn-ar-gyfer-sector-chwaraeon-a-hamdden-cymru> i gefnogi'r sector gyda heriau parhaus pandemig y coronafeirws ac i helpu i ddarparu cynaliadwyedd tymor hirach. O'r swm hwn, dyrannwyd £12.5m yn uniongyrchol i Chwaraeon Cymru a chafodd ei gynnwys yn y £35m i ddarparu cyllid hanfodol i glybiau ac i sefydliadau chwaraeon. Mae'r £1.5m sy'n weddill yn cael ei reoli yn y BEL Diwylliant a Chwaraeon Lleol ar gyfer digwyddiadau chwaraeon. Mae'r cyllid hwn yn ategu'r Gronfa Cymorth Brys a'r Gronfa Cymru Egniol. Mae'r sector hefyd wedi cael ei gefnogi drwy gronfeydd brys Llywodraeth Cymru ar gyfer ardrethi busnes a Chronfa Galedi Awdurdodau Lleol, a oedd yn darparu cyllid i wneud iawn am golli incwm mewn cyfleusterau hamdden.

Nid yw lefelau incwm masnachol y canolfannau chwaraeon cenedlaethol yn debygol o godi i'r lefelau cyn y pandemig. Yn y Gyllideb ddrafft, mae rhai buddsoddiadau portffolio wedi'u targedu yn unol â blaenoriaethau uniongyrchol Llywodraeth Cymru. Bydd penderfyniadau ariannol pellach ar gyfer y sector chwaraeon yn cael eu hasesu wrth inni ddeall rhagor am effaith misoedd y gaeaf ar ledaeniad y clefyd. Yn 2020-21, mae darpariaeth ychwanegol ar gyfer Chwaraeon Cymru i leddfu effeithiau Covid.

Yn 2021-22 bydd Chwaraeon Cymru, fel corff a noddir, yn cael ei alinio'n llawn â chyfrifon Llywodraeth Cymru ar sail adnoddau. Bydd y gyllideb Gwariant a Reolir yn Flynyddol sef £2m yn darparu ar gyfer unrhyw amrywiadau yn y ddarpariaeth pensiwn.

2.2 Cyfalaf

Mae trosolwg o'r newidiadau i'r gyllideb cyfalaf rhwng 2020-21 a 2021-22 yn cael ei grynhoi yn **Nhabl 2** fel a ganlyn:

TABL 2: Trosolwg o'r Gyllideb Cyfalaf					
Cam Gweithredu: Chwaraeon a Gweithgarwch Corfforol	Cyllideb Atodol Gyntaf 2020-21 £'000	Ail Gyllideb Atodol 2020-21 £'000	Cyllideb Derfynol 2020-21 £'000	Newid £'000	2021-22 Cyllideb Ddrafft Cynlluniau Newydd £'000
Chwaraeon Cymru	3,345	3,345	3,345	3,284	6,629
Ad-dalu Cynllun Benthyciadau Cyfalaf Chwaraeon	(254)	(254)	(227)	-	(227)
CYFANSWM	3,091	3,091	3,118	3,284	6,402

Mae cyllideb cyfalaf 2021-22 Chwaraeon Cymru, sef £6.629m, yn cynnwys £5m ar gyfer y Gronfa Cyfleusterau Chwaraeon Strategol, lle bydd dyraniad ychwanegol o

£2m yn galluogi rhagor o bobl i gymryd rhan mewn chwaraeon a gweithgareddau awyr agored. Mae hyn hefyd yn bwysig o ran sicrhau bod Cymru mewn sefyllfa dda i gystadlu'n rhyngwladol a helpu i gynnal digwyddiadau rhyngwladol, gan ddarparu cyfle unigryw i hyrwyddo brand Cymru ar lwyfan rhyngwladol yn y dyfodol.

Mae Chwaraeon Cymru yn mynd ati'n frwd i weithredu polisiau a chynlluniau i leihau effaith ei weithrediadau ar yr amgylchedd. Mae £1.3m o gyllid cyfalaf ychwanegol yn 2021-22 yn darparu buddsoddiad i fynd i'r afael â gwaith cynnal a chadw hanfodol i'r busnes, yn enwedig y system wresogi ac offer y pwll yng Nghanolfan Awyr Agored Genedlaethol Cymru ym Mhlas Menai. Gan weithio gyda'r Ymddiriedolaeth Garbon, bydd y buddsoddiad sylweddol hwn yn sicrhau arbedion effeithlonrwydd ynni hirdymor ac yn lleihau'r ôl troed carbon yn sylweddol. Mae'r ganolfan yn darparu gweithgareddau awyr agored preswyl i ysgolion yng ngogledd Cymru a thros y ffin yn Lloegr, ac mae'n cyfrannu'n economaidd at yr ardal leol drwy ddarparu swyddi amser llawn a swyddi tymhorol.

Mae'r newid yn y gyllideb o £3.284m yn adlewyrchu'r dyraniadau ychwanegol o £3.3m sydd wedi'u gwrthbwysio gan ad-daliad o £0.016m ar gyfer y cwch hwylio ym Mhlas Menai, a brynwyd gyda chymorth cyllid Buddsoddi i Arbed.

Mae cyllideb 2021-22 hefyd yn gyfrifol am ostyngiad o £27k yn y flwyddyn ar gyfer ad-dalu'r Cynllun Benthyciadau Cyfalaf Chwaraeon. Mae'r Cynllun Benthyciadau Cyfalaf Chwaraeon yn cael ei gyllido gyda chyfalaf trafodion ariannol sy'n ad-daladwy i'r Trysorlys. Mae cyfanswm y benthyciadau sef £1,828,362 mewn perthynas â thri benthyciad a wnaed i awdurdodau lleol o dan y cynllun i'w ad-dalu'n llawn dros gyfnod o saith mlynedd (roedd yr ad-daliadau wedi dechrau yn 2018-19). Mae £910,236 yn dal heb ei dalu.

3.0 Ymateb i Wybodaeth Benodol y Gofynnwyd Amdani gan y Pwyllgor

Pa effaith mae Covid-19 wedi'i chael ar ddarparu a chymryd rhan mewn chwaraeon a gweithgarwch corfforol a'r blaenoriaethau a'r dyraniadau i fynd i'r afael ag unrhyw effaith.

Roedd anghydraddoldebau o ran gweithgarwch chwaraeon yn ystod y cyfyngiadau symud cychwynnol wedi cael eu dangos yn glir gan [astudiaeth ComRes](#) a gomisiynwyd gan Chwaraeon Cymru ym mis Mai. Yn ystod y cyfyngiadau symud caeth, roedd pobl o gefndiroedd economaidd-gymdeithasol is yn llawer mwy tebygol o fod wedi dweud bod eu lefelau gweithgarwch corfforol wedi disgyn. Yn fwyaf pryderus, roedd y bobl a ddywedodd nad oedd eu plant yn gwneud unrhyw weithgarwch corfforol nac ymarfer corff ar ddiwrnod arferol yn 9% ond roedd hyn yn codi i 14% ar gyfer plant o gefndiroedd economaidd-gymdeithasol is. Felly, mae hi'n bwysicach nag erioed sicrhau bod plant yn derbyn lefel uchel o chwaraeon a

gweithgareddau o ansawdd uchel, yn enwedig mewn ysgolion, gan fod achosion yn y dyfodol yn llai tebygol o effeithio ar boblogaeth iachach sy'n egnïol.

Mae cyfle i ddychmygu o'r newydd yr hyn a allai fod yn genedl chwaraeon yn y dyfodol. Mae natur rymus chwaraeon, a Chwaraeon Cymru fel prif sefydliad, mewn sefyllfa unigryw i gefnogi'r dull newydd hwn o weithredu. Gyda'r gallu i ymgysylltu â phob cymuned yng Nghymru, ar draws pob portffolio, gall chwaraeon ddod i'r amlwg fel sbardun ar gyfer gwlad sy'n fwy cadarn, iach a ffyniannus. Yn fwy na hynny, gall chwaraeon wneud hyn ar yr un pryd â chanolbwyntio'n ddi-baid ar fynd i'r afael ag anghydraddoldebau fel arf polisi sy'n hygyrch ac yn ennyn diddordeb pawb. Bydd buddsoddi mewn chwaraeon heddiw yn gyfrwng i fynd i'r afael â'r misoedd coll hyn, ond bydd hefyd yn adeiladu Cymru sy'n fwy cryf a chadarn yn y dyfodol.

Y cyllid a ddyrannwyd i Chwaraeon Cymru, a'r cynnydd a wnaed o ran monitro pa mor effeithiol mae Chwaraeon Cymru yn defnyddio cyllid.

Mae cyfanswm y cyllid a ddyrannwyd i Chwaraeon Cymru yn 2021-22 yn cael ei ddangos yn Nhablau 1 a 2 uchod.

Rydym yn darparu £22.417m o gyllid refeniw ar gyfer chwaraeon, sy'n dangos ein hymrwymiad i gynyddu lefelau gweithgarwch corfforol a phwysigrwydd atal afiechyd. Mae chwaraeon ac ymarfer corff yn rhan o'r ateb wrth ymateb i fygythiadau uniongyrchol a thymor hirach Covid i'n cymunedau.

Rydym hefyd yn cynnal ein hymrwymiad i helpu i sicrhau bod cyfleusterau chwaraeon mewn cymunedau ledled Cymru yn fodern ac yn hygyrch drwy ddarparu £6.629m o gyllideb cyfalaf i Chwaraeon Cymru. Mae'r gyllideb cyfalaf yn cynnwys £1.645m ar gyfer gwaith cynnal a chadw hanfodol yn nwy ganolfan genedlaethol Chwaraeon Cymru ac i gefnogi ei ymgyrch i wella ei effeithlonrwydd ynni a lleihau ei ôl troed carbon. Mae'r gronfa 'Lle i Chwaraeon' yn helpu clybiau a mudiadau chwaraeon yng Nghymru i wella ac i uwchraddio eu cyfleusterau. Mae'r £5m sydd ar gael yn 2021-22 yn ategu'r £8m rydym eisoes wedi'i fuddsoddi mewn cyfleusterau chwaraeon dros y ddwy flynedd diwethaf. Mae cynaliadwyedd amgylcheddol yn rhan annatod o'r penderfyniadau ynghylch y gyllideb ac mae effaith lleihau allyriadau carbon ac effeithlonrwydd ynni yn ystyriaeth allweddol ar gyfer buddsoddi.

Bydd y gwaith i fonitro pa mor effeithiol mae Chwaraeon Cymru yn defnyddio ei gyllid yn cael ei wneud ar amrywiaeth o lefelau. Mae fy swyddogion yn cael trafodaethau rheolaidd gyda Chwaraeon Cymru ynghylch y blaenoriaethau strategol a nodir yn ei gynllun busnes ac yn cynnal cyfarfodydd monitro chwarterol i drafod y cynnydd yn erbyn amcanion a chanlyniadau y cytunwyd arnynt. Maen nhw hefyd yn bresennol

yng nghyfarfodydd Bwrdd Chwaraeon Cymru. Rwyf yn cwrdd â Chadeirydd a Phrif Weithredwr Chwaraeon Cymru yn rheolaidd i drafod blaenoriaethau polisi a chynnydd o ran cyflawni'r llythyr cylch gwaith a'r cynllun busnes.

Blaenoriaethau Llywodraeth Cymru ar gyfer chwaraeon a gweithgarwch corfforol dros y tair blynedd nesaf, a dyraniadau/gwariant wedi'i ragamcanu ar gyfer cyflawni'r rhain.

Mae'r blaenoriaethau ar gyfer chwaraeon a gweithgarwch corfforol yn cael eu cyflwyno yn llythyr cylch gwaith Chwaraeon Cymru ac yn cael eu cyfleu ar ffurf camau gweithredu a chanlyniadau yng nghynllun busnes Chwaraeon Cymru. Ar gyfer 2021-22, byddant yn parhau i arwain y sector a chydweithio ag eraill i annog ac i hwyluso rhagor o'r boblogaeth i gymryd rhan mewn gweithgarwch corfforol ac i fuddsoddi ymdrech ac adnoddau lle mae eu hangen fwyaf, lle mae amrywiadau sylweddol mewn cyfranogiad a lle mae diffyg cyfle neu ddyhead i fod yn egnïol. Bydd Chwaraeon Cymru hefyd yn parhau i gefnogi datblygiad chwaraeon cymunedol ledled Cymru ac yn helpu chwaraeon i feithrin, i ddatblygu ac i gefnogi doniau chwaraeon i sicrhau llwyddiant sy'n ysbrydoli pobl ac yn atgyfnerthu ein hunaniaeth fel cenedl chwaraeon. Mae'n debygol y bydd Chwaraeon yn parhau i amsugno effaith y coronafeirws yn ystod chwarter cyntaf y flwyddyn ariannol. Bydd rhoi sefydlogrwydd, sicrwydd a hyder i'r sector yn flaenoriaeth allweddol i Chwaraeon Cymru a thrwy ei strategaeth a'i ddull gweithredu sy'n canolbwyntio ar yr unigolyn, mae'n buddsoddi oddeutu £16m y flwyddyn mewn chwaraeon cymunedol; drwy bartneriaid, cynlluniau grant a mentrau i sicrhau bod pawb yn cael y cyfle i fod yn egnïol drwy chwaraeon. Bydd y buddsoddiad refeniw yn 2021-22 yn cael ei ategu gan £5m o fuddsoddiad cyfalaf mewn cyfleusterau a fydd yn ysbrydoli ac yn galluogi hynny i ddigwydd.

Pa dystiolaeth sydd wedi llywio blaenoriaethau Llywodraeth Cymru a'r gyllideb arfaethedig ar gyfer chwaraeon a gweithgarwch corfforol.

Mae'r dystiolaeth wedi dod o [Arolwg Cenedlaethol Cymru](#), [Arolwg ar Chwaraeon Ysgolion](#), a'r ymchwil roedd Chwaraeon Cymru wedi'i gomisiynu gan [Savanta Com Res](#) ynghylch effaith y coronafeirws ar lefelau gweithgarwch corfforol. Mae'r blaenoriaethau a'r gyllideb arfaethedig hefyd yn seiliedig ar werthusiadau o gynlluniau sydd eisoes ar waith, fel Nofio am Ddim a'r ymrwymadau yn strategaeth Llywodraeth Cymru i atal ac i leihau cyfraddau gordewdra ar draws Cymru [Pwysau Iach: Cymru Iach](#).

Mae nifer y bobl sy'n cymryd rhan mewn gweithgarwch chwaraeon dair gwaith yr wythnos neu fwy yn ddangosydd cenedlaethol ar gyfer Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol 2015. O Arolwg Cenedlaethol Cymru, rydym yn gwybod yn 2019-20, yn union cyn y Coronafeirws, bod 32% o oedolion (16 oed a hŷn) wedi cymryd rhan mewn gweithgarwch chwaraeon dair gwaith yr wythnos neu fwy

(808,000 o bobl). Roedd 7% yn cymryd rhan tua dwywaith yr wythnos (186,000 o bobl), roedd 11% yn cymryd rhan tua unwaith yr wythnos (268,000 o bobl) ac roedd 50% yn cymryd rhan lai nag unwaith yr wythnos (1,245,000 o bobl). Ar ben hynny, nid oedd 41% o oedolion wedi cymryd rhan mewn unrhyw weithgarwch chwaraeon (1,040,000 o bobl) yn ystod y 4 wythnos flaenorol.

Mae Arolwg Cenedlaethol Cymru hefyd yn dweud y byddai 49% o'r holl oedolion yn hoffi gwneud mwy o chwaraeon neu weithgarwch corfforol (1,236,000 o bobl). Y mesur cyfatebol oedd 50% yn 2018-19, 55% yn 2017-18, a 58% yn 2016-17. Mae hyn yn dangos y bu gostyngiad tymor byr yn y galw i wneud mwy o chwaraeon.

Mae Arolwg ar Chwaraeon Ysgol 2018 o yn dweud wrthym fod 48% o ddisgyblion ym Mlynnyddoedd 3-11 yn cymryd rhan mewn chwaraeon allgyrsiol neu gymunedol dair gwaith neu fwy yr wythnos. Nid yw hyn wedi newid ers 2015. Mae canrannau tebyg o ddisgyblion cynradd ac uwchradd yn cymryd rhan mewn chwaraeon allgwricwlaidd neu gymunedol dair gwaith neu fwy yr wythnos – 47% o ddisgyblion cynradd ym Mlynnyddoedd 3-6 a 48% o ddisgyblion uwchradd ym Mlynnyddoedd 7-11. Mae gwahaniaeth rhwng y rhywiau o hyd o ran lefelau cyfranogiad, gyda 50% o fechgyn a 46% o ferched yn cymryd rhan mewn chwaraeon allgwricwlaidd neu gymunedol o leiaf dair gwaith yr wythnos. Mae lefelau cyfranogiad hefyd yn amrywio yn ôl oedran, ethnigrwydd, anabled a lefel amddifadedd cymharol y disgyblion.

Mae ymchwil a gomisiynwyd gan Chwaraeon Cymru ar effaith y coronafeirws ar gyfranogiad mewn chwaraeon wedi dangos, yn gyffredinol, ei bod yn ymddangos bod lefelau gweithgarwch corfforol oedolion yn debyg i'r rheini cyn i'r cyfyngiadau COVID-19 cyntaf gael eu cyflwyno ym mis Mawrth. Fodd bynnag, mae'n ymddangos bod y pandemig wedi ehangu anghydraddoldebau o ran cyfranogiad ar draws rhywedd, statws economaidd-gymdeithasol, salwch neu gyflwr hirsefydlog, ac oedran. Er bod tystiolaeth i awgrymu y bu pegynu o ran gweithgarwch yn ystod y cyfyngiadau symud cenedlaethol (gyda chynnydd yn nifer y bobl sy'n gwneud 'dim gweithgarwch corfforol' a'r rheini sy'n gwneud gweithgarwch corfforol 'bob dydd'), mae'r arolwg presennol yn awgrymu bod y duedd hon yn cael ei gwrthdroi gyda rhagor o oedolion yn gwneud 'rhywfaint' o weithgarwch erbyn hyn. Mae'r adborth yn awgrymu bod plant yng Nghymru bellach yn gwneud mwy o chwaraeon/gweithgarwch corfforol y tu allan i'r ysgol na chyn i gyfyngiadau COVID-19 gael eu cyflwyno am y tro cyntaf. Yr eithriad i hyn yw oedolion o gefndiroedd economaidd-gymdeithasol is sy'n fwy tebygol o ddweud bod eu plentyn/plant bellach yn gwneud llai o weithgarwch ar ddiwrnod arferol yn ystod y penwythnos.

Mae ymchwil ComRes hefyd yn adrodd bod dwy ran o dair o oedolion Cymru yn cytuno ei bod yn bwysig ymarfer corff yn rheolaidd. Bu cynnydd bach yng nghyfran yr oedolion sy'n ymarfer corff i helpu i reoli eu hiechyd corfforol a meddyliol dros y pum mis diwethaf, ond mae llai o bobl yn dweud eu bod wedi gweld colli'r mathau o weithgarwch roeddent yn gallu eu gwneud cyn i gyfyngiadau COVID-19 gael eu

cyflwyno am y tro cyntaf (o 56% yn ystod y cyfyngiadau symud cenedlaethol i 49% ar hyn o bryd).

Tystiolaeth o sut mae Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol 2015 a'r pum ffordd o weithio wedi dylanwadu ar ddyraniadau'r gyllideb ar gyfer chwaraeon a gweithgarwch corfforol.

Mae ein gwaith ni a gwaith Chwaraeon Cymru yn cyfrannu at nifer o'r nodau Llesiant ond yn bennaf y rheini sy'n ymwneud â chreu Cymru iachach, a Chymru â diwylliant bywiog lle mae'r Gymraeg yn ffynnu. Mae manteision ffyrdd iach ac egniïol o fyw i'n hiechyd meddyliol a chorfforol yn amlwg. Drwy gynyddu ein lefelau gweithgarwch a mabwysiadu arferion da eraill, gallwn i gyd leihau ein risg o ganser a chlefyd cardiofasgwlaidd yn ogystal â gwella ein llesiant meddyliol a lleihau'r risg o ddatblygu dementia. Profwyd bod gweithgarwch corfforol rheolaidd yn helpu i atal ac i drin clefydau anhrosoglwyddadwy megis clefyd y galon, strôc, diabetes a chanser y fron a chanser y colon. Mae hefyd yn helpu i atal pwysedd gwaed uchel, gorbwysau a gordewdra a gall wella iechyd meddwl, ansawdd bywyd a llesiant.

Gellir a dylid integreiddio gweithgarwch corfforol i'r lleoliadau lle mae pobl yn byw, yn gweithio ac yn chwarae. Mae chwaraeon a gweithgareddau hamdden egniïol yn gallu helpu i hyrwyddo gweithgarwch corfforol i bobl o bob oed a gallu. Mae chwarae a hamdden actif yn bwysig yn gynnwys mewn plentyndod yn ogystal ag ar gyfer twf a datblygiad iach plant a phobl ifanc. Mae addysg gorfforol o safon ac amgylcheddau cefnogol mewn ysgolion yn gallu darparu llythrennedd corfforol ac iechyd ar gyfer ffyrdd iach ac egniïol o fyw. Mae hi hefyd yn bwysig bod oedolion yn gallu bod yn gorfforol egniïol ac yn llai eisteddog yn y gwaith. Boed nhw'n gweithio ai peidio, mae oedolion hŷn yn gallu elwa o weithgarwch corfforol rheolaidd i gynnal iechyd corfforol, meddyliol a chymdeithasol a galluogi heneiddio'n iach.

Mae hi'n anodd mabwysiadu a chynnal ymddygiad iach ac mae ein hamgylchedd, ein rhwydweithiau cymdeithasol, arferion cymdeithasol a diwylliannol a buddiannau masnachol ehangach yn dylanwadu'n gryf ar hyn. Fwyfwy, rydym yn cydnabod gwerth galluogi cymunedau i adeiladu'n gadarnhaol ar asedau presennol i ddod o hyd i'w hatebion eu hunain i broblemau yn hytrach na rhagnodi camau gweithredu o'r tu allan. Mae creu cysylltiadau mewn a rhwng cymunedau i arwain at newid yn aml yn gallu cael ei hwyluso gyda lefelau cymharol isel o gyllid, arbenigedd neu'r parodrwydd i rannu asedau ac adnoddau ffisegol a dynol. Ar draws pob lleoliad, mae cyfleoedd i arloesi digidol hyrwyddo a chefnogi pobl o bob oed i fod yn fwy egniïol a defnyddio data i helpu i hyrwyddo, i gefnogi ac i fonitro gweithgarwch corfforol.

Rhaid inni barhau i ganfod ffyrdd o greu'r amodau sy'n cefnogi cymunedau ac unigolion i newid eu ffordd o fyw a chynnal y gwelliannau hynny. Mae chwaraeon yn gallu chwarae rhan bwysig yn y gwaith o greu Cymru iachach, a diwylliant bywiog lle mae'r Gymraeg yn ffynnu, drwy ei rwydwaith o bartneriaid a rhanddeiliaid, ei glybiau chwaraeon cymunedol a'i wirfoddolwyr, gan gynnwys y Llysgenhadon Ifanc sy'n

cynrychioli buddiannau a dyheadau cenedlaethau o bobl ifanc nawr ac yn y dyfodol. Bydd cyllid Chwaraeon Cymru yn cael ei fuddsoddi yn ein cymunedau, drwy gydweithio â sectorau eraill, ac integreiddio amcanion a chyllidebau, a fydd yn sicrhau enillion cymdeithasol ac economaidd a fydd yn helpu i greu diwylliant a chyfleoedd ar gyfer ffyrdd iach ac egnïol o fyw a llwyfan cadarnhaol i bobl ifanc fod yn gadarnhaol ac yn hyderus am y dyfodol.

Bydd y buddsoddiad cyfalaf yn y Canolfannau Cenedlaethol a'r Gronfa Cyfleusterau Chwaraeon Strategol yn datblygu cyfleusterau chwaraeon ymhellach ledled Cymru. Bydd y buddsoddiad hwn yn cefnogi'r weledigaeth o genedl egnïol ac yn cefnogi anghenion ein cymunedau lleol, gan greu sector chwaraeon sy'n fwy cadarn a chynaliadwy ar gyfer cenedlaethau'r dyfodol.

Mae'r canlyniadau llesiant a'r ffyrdd o weithio wedi'u gwreiddio ym mhob agwedd ar gyfrifoldebau a gweithgareddau Chwaraeon Cymru, gan gynnwys ei strategaeth a'i gynllun busnes.

Wrth ddatblygu'r strategaeth ar gyfer chwaraeon yng Nghymru, bu Chwaraeon Cymru'n ymwneud ag ystod eang o randdeiliaid traddodiadol a heb fod yn draddodiadol ac yn cydweithio â nhw. Mae Chwaraeon Cymru yn dal i weithio gydag Iechyd Cyhoeddus Cymru a Cyfoeth Naturiol Cymru i gynyddu lefelau gweithgarwch corfforol ledled Cymru a thrwy'r Gronfa Iach ac Egnïol. Mae cydweithio ar draws cymunedau'n cael ei hybu a'i gefnogi i sicrhau manteision cynaliadwy hirdymor. Mae'r Gronfa Iach ac Egnïol yn ymgorffori egwyddor datblygu cynaliadwy Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 a'r pum ffordd o weithio. Roedd y gwerthusiad annibynnol o'r broses ac adroddiad gan Archwilio Cymru wedi darparu tystiolaeth o hyn.

Tystiolaeth o sut mae blaenoriaethau a dyraniadau Llywodraeth Cymru ar gyfer chwaraeon a gweithgarwch corfforol yn cyfrannu at amcanion cydraddoldeb Llywodraeth Cymru ac yn sicrhau cydraddoldeb mynediad.

Mae strategaeth Chwaraeon Cymru yn canolbwyntio ar yr unigolyn o ran cydraddoldeb, amrywiaeth a chynhwysiant. Mae'r dull cyllido wedi cael ei ailwampio'n llwyr er mwyn mynd ati'n benodol i sbarduno camau gweithredu yn y sector er mwyn hyrwyddo cyfle cyfartal yn rhagweithiol. Mae gwrando ar brofiadau byw lleiafrifoedd sy'n cael eu tangynrychioli yn nodwedd allweddol o waith Chwaraeon Cymru yn y dyfodol. Cafodd Chwaraeon Cymru dros 1200 o geisiadau gan glybiau am gyllid yn ystod y pandemig ac roedd 70% ohonynt wedi datgan sut bydd eu cais yn hyrwyddo cydraddoldeb. Mae'r ganran honno'n codi i 79% yn y geisiadau a gafwyd ar gyfer ffrwd 'Cynnydd' y Gronfa Cymru Actif.

Un o'r prif newidiadau mae Chwaraeon Cymru wedi'i roi ar waith yn ddiweddar yw strategaeth fuddsoddi ddiwygiedig, sydd nawr yn canolbwyntio ar dri maes allweddol - buddsoddi ar sail gallu, atebolrwydd a data. Mae'r dull hwn wedi newid y ffordd

mae Chwaraeon Cymru yn buddsoddi arian cyhoeddus ac arian loteri yn ei rwydwaith partneriaid, ar gyfer cyrff llywodraethu cenedlaethol campau a phartneriaid cenedlaethol a rhanbarthol eraill. Mae'r dull diwygiedig o fuddsoddi ar sail meini prawf yn mynd ati'n benodol i dargedu cyrhaeddiad ac effaith partneriaid ar amcanion cydraddoldeb gwahanol. Er y caiff pob camp ei chyllido ar sail y cyfraddau cyfranogiad a'r galw am y gamp, bydd cydnabyddiaeth benodol o allu partner i ddylanwadu ar ddemograffeg wahanol. Bydd campau sy'n gallu dangos cyrhaeddiad ac effaith ar draws y rhywiau, hil ac anabledd yn derbyn mwy o fuddsoddiad fel ffordd o sbarduno camau i gefnogi grwpiau sy'n cael eu tangynrychioli. Mae amddifadedd hefyd yn faen prawf allweddol ar gyfer sut caiff cyllid ei ddyrannu ar draws partneriaid daearyddol, er mwyn darparu arian mewn ffordd gymesur i'r cymunedau hynny sydd â'r angen mwyaf.

Drwy gydol y pandemig, mae cyllid Llywodraeth Cymru wedi cael ei gyfeirio at brosiectau sy'n ceisio sicrhau bod pawb yn cael cyfle i fod yn egnïol drwy chwaraeon. Drwy gynlluniau'r Gronfa Cymru Egnïol a'r Gronfa Cadernid Chwaraeon a Hamdden, mae Chwaraeon Cymru wedi blaenoriaethu ceisiadau am fuddsoddiad i sicrhau bod chwaraeon ar gael i bawb.

Sut bydd y gyllideb yn cefnogi:

- **cynyddu gweithgarwch corfforol ymhlith plant a phobl ifanc yng Nghymru;**
- **yr agenda ataliol ehangach; a**
- **chydweithio rhwng chwaraeon, iechyd y cyhoedd a phartneriaid eraill.**

Mae ailgyfeirio cyllid yn 2020-21 wedi helpu'r sector chwaraeon i oroesi drwy'r pandemig a'i baratoi i hwyluso cyfleoedd chwaraeon ac effaith gadarnhaol ar iechyd corfforol a meddyliol y genedl. Bydd blaenoriaethu pobl ifanc yn sicrhau'r enillion mwyaf ar fuddsoddiad ac mae'r cydweithio â'r sector addysg yn hanfodol a bydd y lefel uchaf o gyllid gan fuddsoddiad Chwaraeon Cymru mewn partneriaid cenedlaethol yn cael ei neilltuo ar gyfer chwaraeon sy'n gallu dangos yr effaith fwyaf ar lefelau cyfranogiad plant a phobl ifanc.

Yn ogystal â'r newid hwn mewn buddsoddiad partneriaid, mae Chwaraeon Cymru hefyd yn buddsoddi mewn nifer o sefydliadau sy'n cefnogi cyfranogiad pobl ifanc yn unig mewn chwaraeon a gweithgarwch corfforol. Mae'r rhain yn cynnwys partneriaethau gyda'r Urdd, Clybiau Bechgyn a Merched Cymru a GemauStryd, y mae eu rhwydweithiau'n cefnogi dulliau gwahanol a phwrpasol o ymgysylltu â phlant a phobl ifanc.

Bydd Chwaraeon Cymru yn parhau i weithio gyda'r sector addysg i ddwyn effaith gadarnhaol a chynaliadwy ar lesiant corfforol a meddyliol pobl ifanc. Bydd rhaglen Llysgenhadon Ifanc Chwaraeon Cymru, a gyflwynir mewn partneriaeth ag Ymddiriedolaeth Chwaraeon yr Ifanc, yn dal yn ganolbwynt i fuddsoddiad y sefydliad

mewn arweinyddiaeth chwaraeon yn amgylchedd yr ysgol. Ar hyn o bryd, mae bron i 6,000 o Lysgenhadon Ifanc mewn ysgolion, colegau a phrifysgolion ledled Cymru ac mae 19,000 o Lysgenhadon Ifanc wedi cymryd rhan yn y rhaglen dros gyfnod o 10 mlynedd. Mewn arolwg o Lysgenhadon Ifanc Cymru, dywedodd 96% ohonynt fod y rhaglen wedi rhoi mwy o hyder iddynt, ac roedd 98% yn teimlo ei bod wedi gwella eu sgiliau arwain.

Bydd Chwaraeon Cymru yn adeiladu ar lwyddiant y [rhaglen Llysgenhadon Ifanc](#) i greu gweithlu ar gyfer y dyfodol drwy ymgysylltu cymdeithasol a gwirfoddoli. Mae'r rhaglen yn cefnogi'r sector ac yn gwella profiad pobl ifanc o addysg ac mae'n effeithio'n gadarnhaol ar eu cyflogadwyedd. Mae [data diweddar](#) yn dangos y bydd 30% o oedolion a 44% o bobl ifanc 16-34 oed yn ceisio gwirfoddoli mewn chwaraeon yn ystod y 12 mis nesaf, mae hwn yn weithlu sy'n barod am dwf.

Bydd buddsoddiad yn y dyfodol hefyd yn parhau i gefnogi adnoddau llythrennedd corfforol ar gyfer ysgolion a chymunedau. Mae Chwaraeon Cymru wedi datblygu adnoddau i gefnogi athrawon a staff ysgolion yn y cyfnod cynradd ac ar gyfer chwaraeon allgyrsiol mewn ysgolion cynradd. Bydd buddsoddiad yn 2020-21 yn parhau i gefnogi awdurdodau lleol ac ysgolion i gasglu data am gyfranogiad mewn chwaraeon drwy'r Arolwg ar Chwaraeon Ysgol. Mae'r data'n allweddol i ddeall profiad plant o addysg gorfforol a chwaraeon ac yn helpu i siapiau'r cynnig sydd ar gael iddynt yn yr ysgol ac yn y gymuned leol.

Mae'n bosibl i chwaraeon fod yn un o'r arfau ataliol gorau yng nghyswllt iechyd yn y wlad, ond mae angen mwy o flaenoriaethu ar draws sectorau i greu'r newidiadau cynaliadwy hirdymor mewn cyfranogiad. Mae'r Gronfa Iach ac Egnïol a Chynllun Cyflenwi Pwysau Iach: Cymru Iach yn ddwy enghraifft lwyddiannus yn y maes hwn.

Mae Chwaraeon Cymru yn parhau i fuddsoddi cyllid ac adnoddau i gyflawni cynllun cyflenwi '*Pwysau Iach: Cymru Iach*'. Mae nifer o feysydd ffocws yn y gwaith hwn, gan gynnwys parhau i fuddsoddi i gefnogi'r fenter Nofio am Ddim a chynllun Hamdden Egnïol dros 60 oed newydd a fydd yn cael ei lansio ym mis Ionawr 2021.

Yn 2020-21, bydd yr Is-adran Diwylliant a Chwaraeon yn parhau i gefnogi a buddsoddi yn y Gronfa Iach ac Egnïol. Bydd y gronfa ar ei thrydedd flwyddyn yn 2021-22 ac mae'n cefnogi sefydliadau sy'n hyrwyddo ac yn galluogi gweithgarwch iach i grwpiau o boblogaeth sydd â lefelau isel o weithgarwch corfforol yn eu bywydau os o gwbl. Yn yr un modd â nifer o raglenni a phrosiectau tebyg eraill, mae effaith y coronafeirws wedi golygu y bu'n rhaid i'r prosiectau atal neu gwtogi eu gweithgareddau yn 2020-21. Gobeithio byddant yn ailgydio'n llawn ynddynt pan fydd y coronafeirws yn llacio ei afael a bydd y rheolau cenedlaethol yn cael eu llacio.

Mae Chwaraeon Cymru yn gweithio ar draws sectorau gwahanol i ehangu effaith chwaraeon ar iechyd, ar gymdeithas ac ar yr economi ond mae effaith y

coronafeirws wedi amharu ar y momentwm a fu dros y blynyddoedd diwethaf. Y darn mwyaf arwyddocaol o waith fu'r berthynas sy'n datblygu rhwng Chwaraeon Cymru, Iechyd Cyhoeddus Cymru a Cyfoeth Naturiol Cymru ym Mhartneriaeth Gweithgarwch Corfforol Cymru. Bydd y bartneriaeth yn cael ei hadfywio yn 2021-22 i barhau â'i gwaith cydweithredol ar raglenni, mentrau, ymchwil ac asesiadau effaith i gefnogi ymrwymiad Llywodraeth Cymru i gynyddu lefelau gweithgarwch corfforol pobl. Bydd y gwaith hwn yn cael ei ategu gan Sefydliad Gweithgarwch Corfforol, Iechyd a Chwaraeon Cymru (WIPAHS), consortiwm o wyth prifysgol yng Nghymru a sefydlwyd gan Chwaraeon Cymru i ddarparu adnodd ymchwil cydweithredol newydd i gefnogi ymyriadau gweithgarwch corfforol a gwerthusiadau cynnydd sy'n seiliedig ar dystiolaeth.

Yn 2020-21, bydd buddsoddiad strategol mwyaf Chwaraeon Cymru yn y Rhaglen Chwaraeon a Gweithgarwch Cymunedol, a fydd yn trawsnewid y ffordd caiff cyfleoedd chwaraeon a hamdden lleol eu rheoli a'u darparu. Bydd y Rhaglen Chwaraeon a Gweithgarwch Cymunedol yn sefydlu pum partneriaeth chwaraeon ranbarthol ledled Cymru erbyn 2022-23 a fydd yn cynrychioli buddiannau ystod eang o sefydliadau fel:

- Awdurdodau Lleol
- Prifysgolion a/neu Sefydliadau Addysg Bellach
- Byrddau Iechyd
- Cymdeithasau Tai
- Gweithredwyr Cyfleuster Hamdden
- Clybiau chwaraeon a sefydliadau chwaraeon eraill
- Partneriaid trydydd sector
- Cymdeithasau Cymunedol

Bydd y buddsoddiad yn y Rhaglen Chwaraeon a Gweithgarwch Cymunedol yn sbarduno cydweithrediad ar draws ardaloedd daearyddol er mwyn darparu adnoddau a newid ar raddfa fawr. Chwaraeon Gogledd Cymru fydd y bartneriaeth gyntaf i ddechrau arni yn 2020-21, wedi'i dilyn gan y pedair arall cyn gynted â phosibl ar ôl hynny. Bydd y Rhaglen Chwaraeon a Gweithgarwch Cymunedol yn datganoli'r cyfrifoldeb dros fuddsoddiad mewn chwaraeon ar sail amgylchiadau lleol ac anghenion cymunedau.

Cyllideb Ddrafft 2020-21 - Argymhellion y Pwyllgor

Argymhelliad 13. Rydym yn argymell y dylai Llywodraeth Cymru gynnal a chyhoeddi gwerthusiad o gyfraddau cyfranogiad yn y fenter nofio am ddim ddiwygiedig cyn pen 12 mis ar ôl ei chyflwyno.

Argymhelliad 14. Rydym yn argymhell y dylai Llywodraeth Cymru gynnal a chyhoeddi gwerthusiad o'r canlynol:

- **pa weithgareddau ychwanegol sydd wedi cael eu darparu gyda'r £1.5 miliwn a ddyrannwyd yn flaenorol i'r fenter nofio am ddim;**
- **beth oedd y cyfraddau cyfranogiad. Dylid gwneud hyn cyn pen 12 mis.**

Mae hi'n bwysig atgoffa'r Pwyllgor bod y newid yn yr agwedd o ran y fenter Nofio am Ddim wedi cael ei ddylunio i beidio â chynyddu cyfranogiad ar draws y grwpiau oed a oedd wedi'u targedu ond cyflawni effaith gymdeithasol sef cefnogi pobl ifanc ac yn enwedig y rheini sy'n byw yng nghymunedau mwyaf difreintiedig Cymru.

Yn yr un modd â nifer o fentrau tebyg, mae'r fenter Nofio am Ddim wedi cael ei herio gan y coronafeirws a'r cyfyngiadau angenrheidiol. Mae canolfannau hamdden a phyllau nofio wedi bod ar gau am ran fawr o 2020 neu roedd yn rhaid iddynt weithredu gyda llai o gapasiti er mwyn dilyn y mesurau cadw pellter cymdeithasol/corfforol. O ganlyniad, nid yw awdurdodau lleol wedi gallu cyflwyno'r fenter yn unol â'r bwriad.

O ganlyniad i effaith y pandemig ar y fenter, mae'r teclyn casglu data am gyfranogiad wedi cael ei ailwerthuso a bydd yn cael ei roi i'r holl bartneriaid awdurdodau lleol erbyn diwedd y flwyddyn galendr. Byddant yn defnyddio'r teclyn i gasglu data meintiol ac astudiaethau achos wedi'u hôl-ddyddio i fis Hydref 2019. Bydd y data a'r gwerthusiad annibynnol o'r dull gweithredu newydd yn cael eu cyhoeddi yn hydref 2021 pan fydd effaith lawn a gwirioneddol y cynllun diwygiedig yn hysbys.

Y bwriad oedd buddsoddi'r cyllid a ryddhawyd gan y newidiadau i'r fenter Nofio am Ddim i gefnogi'r camau gweithredu yng Nghynllun Cyflawni Pwysau Iach: Cymru Iach, Llywodraeth Cymru, sy'n cynnwys y Gronfa Iach ac Egniol gwerth £5.4m. Fodd bynnag, cafodd holl gyllideb Chwaraeon Cymru ar gyfer 2020-21 ei hailgyfeirio i helpu'r sector i oroesi effaith y coronafeirws. Bydd yr arian hwnnw a'r Gronfa Adfer Chwaraeon a Hamdden gwerth £14m a gyhoeddais ym mis Medi yn sicrhau ein bod yn diogelu'r cyrff a'r sefydliadau sy'n darparu mentrau fel Nofio am Ddim a llawer o gynlluniau a gweithgareddau eraill.